

Els camins de ronda de la Costa Brava formen un paisatge irreplicable, de natura majestuosa. Però, també, tot tocat per la mà de l'home, ja des del temps dels qui fressaven uns senders fràgils, condició que subsisteix. La seva fragilitat reclama atenció. Hi ha un full de ruta de feina no coneguda: peticions, denúncies, entrevistes, llargues insistències que omplen camins de paper escrit, les actes del convenciment.

Josep Granés *pels camins de ronda i de paper*

JORDI DALMAU > TEXT I FOTOS

La Costa Brava era un paisatge natural que, en ser alterat, perilla de perdre la personalitat. Els camins de ronda, seculars i entranyables, mereixen un mirament especial. Josep Granés i Presas, de Palafrugell, coneix aquesta realitat i en fa un seguiment proper i constant. Ell fa més de vint anys ja va participar en activitats de signe ecologista divers. L'any 1995, amb un grup d'amics, funda l'associació Amics de la UNESCO de Palafrugell, i n'és el president. Tot i que l'associació ha treballat el medi ambient en general, té una dedicació especialitzada envers els camins de ronda, de recuperació i conservació. Explica Granés que els obstacles són molts: els elements naturals, cops de mar i esclavissades; després, la prepotència d'alguns propietaris que impedeixen el pas del camí; i també la complexitat de l'entesa entre «les» administracions: ajuntaments, consells comarcals, Diputació, Generalitat de Catalunya i Estat espanyol. Els dominis, la Llei de costes, els polítics i els tècnics, els diàlegs i els litigis, tot forma el treball quotidià que lidera

Josep Granés. Tanta confluència entorpeix, moltes vegades, la resolució dels conflictes. L'arxiu d'Amics de la UNESCO de Palafrugell guarda la història minuciosa d'aquests 19 anys de lluita en forma de cartes, denúncies, entrevistes, correu judicial, etc. Una precisió: preguntat a Josep Granés quants documents hi ha a l'arxiu i em contesta: «Aquesta conversa que tenim ara serà el document número 5.827».

Parlem d'una gestió que té èxits i fracassos. La primera reivindicació va ser a favor del camí del Pinell, a Llafranc, a la muntanya de Sant Sebastià. Una egoista propietat privada talla el pas del camí, i l'entrebanc encara no s'ha solucionat. Sobre el mateix indret, el 2001 es va realitzar una campanya per dedicar el nom del Pinell i dir-ne de Ricard Viladesau, el reconegut príncep de la tenora. La campanya va ser tota una aclamació, però el camí continua tallat. Segons explica Josep Granés, un èxit de gestió pot ser molt feixuc: un fet joiós va ser obtenir l'obertura de cala Guillola, a Cadaqués. La

«Aquesta conversa que tenim ara serà el document número 5.827 de l'Arxiu d'Amics de la UNESCO de Palafrugell»

reivindicació es va fer conjuntament amb l'Ajuntament de Cadaqués, i la via judicial va tardar tres anys a resoldre-ho. Entre els fets estimulants hi ha una excel·lent amistat amb el Grup Ornitològic Balear (GOB), padrí efectiu del Camí des Cavalls, a Menorca, amb el qual es comparteixen objectius i experiències. Va ser molt positiva la recuperació del mirador de Ses Ànimes, a Aigua Xellida, entre Begur i Palafrugell. Les dificultats originen gestions llargues entre la voluntat recuperadora, les administracions i els propietaris. Ara mateix continua interromput el camí del Golfet a cap Roig. Josep Granés vol creure que ja deu existir el projecte de la recuperació, i la solvència de la propietat fa desitjar-ho així. Cal dir, també, que en aquests indrets s'ha aconseguit que un propietari particular hagi admès un canvi en una nova construcció, i el camí obtindrà unes absolutes vistes al mar.

Les accions reivindicatives d'Amics de la UNESCO de Palafrugell, amb la presidència de Josep Granés, no s'aturen a l'estricta terme municipal. De Blanes a Portbou els camins de ronda tenen molts entusiastes i lluitadors que es donen un cop de mà i posen en comú ideals i projectes. Hi ha gran relació amb Amics de la UNESCO de Tossa, i entre els diferents col·lectius que treballen el mateix tema hi ha la satisfacció d'uns bons camins a Llançà, Port de la Selva, Roses, Cadaqués i Sant Feliu de Guíxols. Josep Granés posa un model: «A Begur van obrir i arranjar els seus camins de ronda, sense aturar-se. Tot i que el territori és molt aspre, fan els deures».

El voluminós arxiu de la secretaria de l'associació és cedit a l'Arxiu Municipal de Palafrugell per a la seva custòdia.

L'índex que ensenya Granés deixa entreveure l'esforç posat al tema, que ara és consultable per cronologia, zones geogràfiques o trams de camins.

L'any 2005 Josep Granés, en una comunicació als consells comarcals, encoratjava al treball de les reivindicacions i acabava dient l'aspiració que «un dia els camins de ronda de la Costa Brava puguin ser declarats Patrimoni Mundial de la Humanitat». En anys següents ho va anar recordant, també, als 22 municipis gironins amb litoral. L'objectiu de la «declaració» pot ser difícil si les interrupcions dels camins no se solucionen, però la voluntat va adquirint solidesa. La Junta de Govern de l'Ajuntament de Palafrugell, vista una instància presentada per Josep Granés en nom d'Amics de la UNESCO de Palafrugell, acorda el 5 d'agost de 2014 prendre en consideració la proposta de presentar la candidatura dels camins de ronda de la Costa Brava per ser declarats Patrimoni Mundial de la Humanitat, i iniciar contactes amb la resta de municipis del Baix Empordà.

El perfil personal de Josep Granés i Presas fa pensar en els models de senyals genètics, perquè el seu pare, Josep Granés i Hostench (Palafrugell, 1915-1982), ja va ser un fervent enamorat de la Costa Brava, fotògraf primerenc d'aquests camins i cales, com a pioner del fotoperiodisme català. Els camins de ronda, objecte d'estimacions heretades, no són uns senzills indrets geogràfics. Són formes del nostre esperit, indicadors de la nostra personalitat com a poble.

Jordi Dalmau és escriptor.

Les accions reivindicatives d'Amics de la UNESCO de Palafrugell no s'aturen a l'estricta terme municipal